

سال دوم

جلسه ۱۰۸

سال تحصیلی ۹۰ - ۹۱

۹۱ / ۳ / ۱ دوشنبه

بحث سوم:

اسماء اشاره، موصولات و ضمائر

مراد امام چیست؟

آیا موضوع له «انا» و «انت»، وجود خارجی متکلم و مخاطب است؟

۱

چند احتمال در وضع «زید»:

- «طبیعت زید» را لحاظ کنیم و لفظ را برای آن وضع کنیم
- «طبیعت زید مقیداً به وجود خارجی» را لحاظ کنیم
- «طبیعت زید مقیداً به وجود ذهنی» را لحاظ کنیم
- «وجود خارجی زید و نه ماهیت آن» را لحاظ کنیم

۲

ولی در همه صورت های فوق، باز آنچه موضوع له است، «مفهوم» است

(مفهوم وجود خارجی، مفهوم طبیعت مقید، مفهوم طبیعت)

۳

پس وضع برای وجود خارجی بما هو وجود، ممکن نیست
چراکه ما آن را نمی توانیم مستقیماً لحاظ کنیم
بلکه آنچه ملحوظ است «مفهوم» آن است

۴

تقریر مرحوم شهید مصطفی خمینی از فرمایش امام :
موضوع له ضمایر خطاب و متکلم، در مبنای امام «وجود خارجی» است

۵

وضع شده اند برای معانی که مقترن به «صله» هستند
(چه معهود باشد و چه نباشد!)

۱
مرحوم
عراقی

بیان اقوال

وضع شده اند برای «اشاره» به امری که دارای «تعین وصفی» است
(چه معهود باشد و چه نباشد!)

۲
مرحوم
بروجردی

نکته ۲

جمع کلام مرحوم عراقی و مرحوم بروجردی :
مراد مرحوم عراقی از «ابهام» :
معنای موصولات «بدون صله» مبهم است هر چند صله
به سبب آنکه وصف است، نوعی «تعین وصفی» در آن
پدید می آورد.
و این همان تنبّه مرحوم بروجردی است

نکته ۱

مرادشان از «بازاء
الإشارة» :
«هذا»، آلت ایجاد
اشاره است

بیان اقوال

متعرض بحث نشده است

البته در بحث اسماء اشاره می نویسند: «الاسماء الاشارة و الضماير و نحوهما»

۳
مرحوم
خویی

متعرض بحث نشده است

الموصولات فموضوعة للاشارة كذلك (اسماء اشاره) غير أنها للاشارة الى المبهم
(پذیرفتن مبنای امام و مرحوم بروجردی)

۴
مرحوم
آخوند

۴
آیت الله
وحید

مبنای امام

وضع شده باشند برای دو چیز :

۱. «ایجاد اشاره»

۲. اشاره به مبهمی که انتظار داریم ابهام آن به وسیله «صله»

رفع شود.

«الذی» = «آن + چیزی که»

احتمال
اول

وضع شده باشند برای «اشاره» فقط

فرق موصولات با اسماء اشاره در این فرض:

«هذا» به «رجل معین» اشاره می کند

ولی «موصول» به معنای «مبهم» اشاره دارند

احتمال
دوم

دو احتمال
در وضع
موصولات